

Sygn. akt I UK 407/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania W. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 7 kwietnia 2014 r., sygn. akt VII Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2014 r. zmienił zaskarżony apelacją ubezpieczonego W. W. wyrok Sądu Rejonowego z dnia 14 czerwca 2012 r. w ten sposób, że zmienił decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 23 maja 2011 r., z dnia 27 maja 2011 r. i z dnia 8 lipca 2011 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu W. W. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 5 lipca 2011 r., a w pozostałym zakresie oddalił apelację.

Ubezpieczony W. W. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i

macierzyństwa oraz art. 105 pkt 6 w związku z art. 152 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej zasadność, albowiem – w jego ocenie – przyjęcie przez Sąd Okręgowy w K., iż funkcjonariuszom celnym, którzy stali się niezdolni do pracy w okresie służby i u których niezdolność do pracy trwała nieprzerwanie przez okres co najmniej 1 roku, ale zakończyła się po ustaniu stosunku służby, nie mają zastosowania zasady wypłaty należności z tytułu choroby obowiązujące funkcjonariuszy, u których niezdolność do pracy powstała w okresie służby, trwała nieprzerwanie przez okres co najmniej 1 roku i zakończyła się jeszcze w okresie trwania stosunku służby, stanowiłoby naruszenie art. 32 Konstytucji i wynikającej zeń zasady równości obywateli względem prawa, gdyż w sposób nieuzasadniony zróżnicowana zostałaby sytuacja tej samej grupy zawodowej mimo braku istnienia ku temu uzasadnionego kryterium różnicowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego

postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu najwyższego skarga kasacyjna ubezpieczonego nie jest oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym wyżej rozumieniu.

Zasadę równości wynikającą z art. 32 Konstytucji w odniesieniu do oceny norm prawnych należy rozumieć jako nakaz nadawania im takich treści, by

kształtowały one w jednakowy (podobny) sposób sytuację prawną podmiotów jednakowych lub podobnych. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (wyrok Trybunału Konstytucyjnego 24 kwietnia 2002 r., P 5/01, OTK-A 2002 nr 3, poz. 28). Kryterium różnicowania w traktowaniu winno pozostawać w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, a waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, winna pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku różnicowania. Ponadto kryterium różnicowania ma pozostawać w związku z innymi wartościami, zasadami lub normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie określonych podmiotów.

W opinii Sądu Najwyższego, orzeczenie Sądu Okręgowego z dnia 7 kwietnia 2014 r. zapadłe w przedmiotowej sprawie pozostaje w zgodzie z tymi zasadami. Również Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 17 lutego 2011 r. 6268/08, LEX nr 736581, przypomniał, że zgodnie z ustaloną linią orzecniczą Trybunału dyskryminacja oznacza różne traktowanie, bez obiektywnego i racjonalnego uzasadnienia, osób znajdujących się w istotnie podobnym położeniu. Jednakże, nie każda różnica w traktowaniu będzie sprowadzać się do naruszenia art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowiek i Podstawowych Wolności. Musi zostać wykazane, iż inne osoby w analogicznym lub istotnie podobnym położeniu korzystają z preferencyjnego traktowania, a różnica ta stanowi dyskryminację. Artykuł 14 Konwencji nie zabrania Państwu różnego traktowania grup w celu poprawienia „faktycznych nierówności” zachodzących pomiędzy nimi - w rzeczy samej, w pewnych okolicznościach niepodjęcie próby naprawienia nierówności w drodze różnego traktowania może samo w sobie stanowić podstawę stwierdzenia naruszenia tego artykułu. Krótko mówiąc, zasada równości musi się odnosić do kręgu osób charakteryzujących się tymi samymi cechami. Tymczasem skarżącego, po ustaniu tytułu ubezpieczenia ze stosunku służbowego, można porównywać tylko z normalnym (powszechnym) kręgiem ubezpieczonych, a Sąd Najwyższy przychyła

się do poglądu Sądu Okręgowego, że naruszeniem zasady równości byłoby jedynie wyeliminowanie go w ogóle z kręgu ubezpieczonych.

Pomimo niepowołania w podstawach skargi kasacyjnej art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zdaniem Sądu Najwyższego, przedstawiona wyżej wykładnia, nie narusza wyrażonej w art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych bez względu na płeć, stan cywilny, stan rodzinny. W sprawie z dnia 28 stycznia 2010 r., II UK 199/09, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że określając w taki właśnie sposób kryteria równego traktowania ubezpieczonych, wymieniona zasada oznacza bowiem jedynie to, że w sprawach wskazanych w art. 2a ust. 2 ustawy, a więc w sprawach dotyczących w szczególności warunków objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek, obliczania wysokości świadczeń, a także okresu wypłaty świadczeń i zachowania prawa do nich nie ma podstaw prawnych do czynienia między ubezpieczonymi różnic związanych z płcią, stanem cywilnym, czy też stanem rodzinnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2002 r., II UKN 58/01, OSNP 2003 nr 21, poz. 523). Nie da się natomiast wywieść z niej zakazu wprowadzania zróżnicowanych warunków ubezpieczenia (zabezpieczenia) społecznego dla pracowników i dla ubezpieczonych z innych tytułów. Również w wyroku z dnia 4 kwietnia 2012 r., I UK 390/11, Sąd Najwyższy zauważył, że równe traktowanie ubezpieczonych nie oznacza „jednakowości” stosunków ubezpieczenia społecznego wszystkich ubezpieczonych i każdego z nich. Tytuł ubezpieczenia jest jednym z usprawiedliwionych kryteriów dyferencjacji sytuacji ubezpieczonych, akceptowanym, zarówno przez doktrynę, jak i orzecznictwo. Oznacza to, że zasady nabywania prawa do świadczeń przez ubezpieczonych będących pracownikami mogą być ukształtowane inaczej niż ubezpieczonych z innych tytułów.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż ubezpieczony nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.